

**PEDAGOGIKADA IJTIMOY KO'NIKMALARNI
RIVOJLANTIRISHNING MAVJUD IMKONIYATLARI**

*Odinaxon Mansurova Ulug'bek qizi,
Guliston davlat pedagogika instituti o'qituvchisi*

Annotatsiya: ushbu maqolada ijtimoiy ko'nikmalar turlari va pedagogikada ijtimoiy ko'nikmalarning mavjud imkoniyatlari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: *Ijtimoiy ko'nikmalar, emotsional intellekt, muloqot ko'nikmalari, shaxs.*

Abstract: this article discusses the types of social skills and the existing possibilities of social skills in pedagogy.

Keywords: *Social skills, emotional intelligence, communication skills, personality.*

Bugun yangi O'zbekistonni yaratish maqsadida barcha sohalar qatori ta'lim tizimida ham tub islohotlar olib borilmoqda. Respublikamiz Prezidentining 2020-yil 30-sentyabrda "O'qituvchi va murabbiylar kuniga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi"da "Biz keng ko'lamlilik demokratik o'zgarishlar, jumladan, ta'lim islohotlari orqali O'zbekistonda yangi Uyg'onish davri, ya'ni Uchinchi Renessans poydevorini yaratishni o'zimizga asosiy maqsad qilib belgiladik. Ta'lim islohotlari orqali O'zbekistonda pedagogika ta'lim sohasini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini belgilab olishni taqozo etadi. Pedagogikada ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishning mavjud imkoniyatlari haqida so'z yuritishdan oldin, ijtimoiy ko'nikmalar haqida fikr yuritimiz. O'quv jarayoni va ijtimoiy muhitda bu ko'nikmalarni rivojlantirish, shaxsiy va professional sohalarda muvaffaqiyatga erishish uchun muhim ahamiyatga ega. Ijtimoiy ko'nikmalarni o'rganish va rivojlantirish, nafaqat o'quvchilarning individual taraqqiyotini, balki jamiyatning umumiy barqarorligi va ijtimoiy integratsiyasini ham ta'minlaydi. Shunday ekan, pedagogikada ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishning mavjud imkoniyatlarini tahlil qilish, ta'lim sifatini

oshirish va kelajak avlodni tayyorlashda muhim o'rin tutadi.

Ijtimoiy ko'nikmalar, insonning ijtimoiy aloqalarda muvaffaqiyatli rivojlanishi va muloqot qilish qobiliyatlari sifatida, shaxsiy va professional hayotimizda muhim rol o'ynaydi. Bu ko'nikmalar interpersonal aloqalarni, jamoada ishlashni va turli vaziyatlarda o'z fikrimizni ifodalashni yaxshilaydi. Ijtimoiy ko'nikmalar bir necha turga bo'linadi, ularning har biri o'ziga xos ahamiyatga ega. Quyida asosiy turlarini ko'rib chiqamiz:

1. Interpersonal ko'nikmalar
2. Jamoada ishlash ko'nikmalari
3. Emotsional intellekt
4. Konfliktni hal qilish ko'nikmalari
5. Muloqot Ko'nikmalari

Bu ko'nikmalar odamlar o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri aloqalarni o'z ichiga oladi. Ular muloqot qilish, tinglash, va fikr almashish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi.

Jamoada ishlash ko'nikmalari, guruh ichida samarali hamkorlik qilish va umumiy maqsadlarga erishish uchun zarurdir. Bu ko'nikmalar jamoa a'zolari o'rtasida ishonch va o'zaro hurmatni rivojlantirishga yordam beradi.

Emotsional intellekt, o'z hissiyotlarimizni va boshqalarning his-tuyg'ularini tushunish qobiliyatidir. Bu ko'nikma ijtimoiy aloqalarda muvaffaqiyatli bo'lish uchun juda muhimdir.

Konfliktni hal qilish ko'nikmalari, muammolarni samarali hal qilish va kelishmovchiliklarni bartaraf etish uchun zarurdir. Bu ko'nikmalar, muammolarni konstruktiv tarzda hal qilishga yordam beradi.

Muloqot ko'nikmalari, fikrlarni aniq va samarali tarzda ifodalash qobiliyatini o'z ichiga oladi. Bu ko'nikmalar, yozma va og'zaki muloqotda muhim ahamiyatga ega.

Ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, nafaqat shaxsiy hayotimizni, balki professional muvaffaqiyatimizni ham oshiradi. Muloqot va aloqalar yaxshi quroldir ular orqali ijtimoiy o'zaro aloqalarimizni mustahkamlashga yordam

beradi.

Ijtimoiy ko'nikmalar nafaqat shaxsiy aloqalarni kuchaytiradi, balki individual o'sishga ham yordam beradi. Kichik bir jamoada to'g'ri aloqa o'rnatish va fikrlarni o'zaro birlashtirish orqali yanada samarali ish muhitini yaratish mumkin. Bunday ko'nikmalar, xususan, liderlik sifatlarini rivojlantirishda yordam beradi.

Boshqalar bilan yuritiladigan aloqalar emotsional intellektni oshirishga yordam beradi. O'z hissiyotlarimizni boshqarish va boshqalarning his-tuyg'ularini tushunish orqali, biz yanada chuqurroq va maqsadli aloqalarni yaratamiz.

Ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish orqali, biz jamiyatda ijobiy o'zgarishlarni keltirib chiqarish, ijtimoiy adolatni ta'minlash va umuman insonlarning hayotini yaxshilash imkoniyatiga ega bo'lamiz. Bu ko'nikmalar har bir shaxsning muvaffaqiyati va farovonligi yo'lida muhim poydevor sifatida xizmat qiladi.

Pedagogika ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu jarayonda uning asosiy o'rinlari quyidagilardan iborat. Pedagogika, talabalarni ijtimoiy ko'nikmalarni o'zlashtirishga yordam beruvchi ta'lim strategiyalarini ishlab chiqadi. Bu jarayonda faol o'qitish usullari va amaliy mashg'ulotlar muhimdir. Pedagoglar, talabalar o'rtasida ochiq va samarali muloqotni rag'batlantiradigan ijtimoiy muhitni yaratadi. Bu, o'zaro fikr almashish va hamkorlik qilish uchun imkoniyatlar yaratadi. Pedagogika, talabalar hissiyotlarini aniqlash va boshqarish, shuningdek, empatiya va o'zaro yordam ko'rsatish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Pedagogikada talabalar ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish uchun quyidagi tadbirlarni tashkil etish mumkin. Teatr kunlari tashkil etish, mavsumga mos bayramlar uyushtirish, ichki turizm doirasida sayohatlarga jalb qilish, katta kurs talabalarini kichik kurs talabalariga biriktirib qo'yish kabi tadbirlarni tashkil etish yaxshi samara beradi. Bunday tadbirlarda talabalarning interpersonal ko'nikmalar, jamoada ishlash ko'nikmalari, emotsional intellekt, konfliktni hal qilish ko'nikmalari, muloqot ko'nikmalari rivojlanadi. Pedagoglar, talabalarni turli xil ijtimoiy vaziyatlarda faol ishtirok etishga rag'batlantirishi va ularning

konfliktlarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishlariga yordam beradi. O'sib kelayotgan avlodning tarbiyasi va ijtimoiy jarayonlarga moslashuvida bilim, unga munosabat masalasi doimiy muammo hisoblanadi. Bu muammo zamonaviy sharoitda yanada keskin ko'rinish kasb etmoqda. Bir tomondan iqtisodiy hayotda ro'y berayotgan jarayonlar shunga olib keldiki, bilim siz odamlar katta pul topadigan bo'lishdi. Ularing topganlari bilan ziyolilarning maoshini tenglashtirib bo'lmaydi. Buning hammasi yoshlarda bilim olishga qiziqish pasayishiga sabab bo'ldi. U larga bilim olish moddiy va ma'naviy muvaffaqiyat garovi bo'lib tuyulmayapti. Boshqa tomondan esa bozor munosabatlari va unga bog'liq bo'lgan texnikaning doimiy yangilanishi, korxonalar orasidagi raqobat, ishsizlik yoshlardan faqat chuqur bilim lar, balki ularing doimiy yangilanishini ham talab qiladi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, pedagogika orqali ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar va mahsuldor jamiyat yaratish uchun asosiy element hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi" 2020-yil
2. Nodira Egamberdiyeva "IJTIMOIY PEDAGOGIKA" darslik 2009
3. Abdulaziz M. TA'LIMNING TEXNOGEN SIVILIZATSIYA DAVRIDA MIGRATSIYASINING IJOBIY VA SALBIY JIHATLARI //Elita. uz-Elektron Ilmiy Jurnal. – 2024. – T. 3. – №. 1. – C. 44-48.
4. MANSUROV A. Development stages of migration from a historical point of view //UzMU xabarlari. – 2024. – T. 1. – №. 1.1. – C. 108-111.